

Climate Leadership Coalitionin asiantuntijalausunto
luonnokseen hallituksen esitykseksi
uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä
annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE53/2023)

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esityksen mukaan vuoden 2024 jakeluvuoroitetta alennettaisiin 13,5 prosenttiin nykyisin mukaisesta 28 prosentista. Lisäksi vuoden 2024 lisävelvoitetta alennettaisiin 2 prosenttiyksikköön ja vuoden 2025 lisävelvoitetta alennettaisiin 3 prosenttiyksikköön. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään hillitsemään liikennepolttoaineiden hintojen nousua.

Lakiesityksen mukaan ilman jakeluvuoroitteen alentamista keskiverron bensiinikäyttöisen henkilöauton vuotuiset polttoainekustannukset olisivat nousseet arviolta noin 114 euroa ja keskiverron dieselikäyttöisen henkilöauton polttoainekustannukset olisivat nousseet arviolta noin 200 euroa. Kuukausitasolla nousu olisi siten 9,5 EUR bensiinikäyttöistä ja 16,7 EUR dieselikäyttöistä henkilöautoa kohti. Maanteiden tavaraliikenteen kustannukset dieselin käytön osalta olisivat nousseet noin 221 miljoonaa euroa.

Mielestämme olisi ensiarvoisen tärkeää houkutella pidemmällä aikavälillä talouskasvua, hyvinvointia ja työllisyyttä tukevia uuden vihreän teknologian yrityksiä Suomeen ja tätä ajatellen huolehtia investointiympäristön houkuttelevuudesta ja ennustettavuudesta. Erityisesti olemme huolissamme minkälaisen kuvan nyt ehdotettu huomattava muutos jakeluvuoroitteeseen luo Suomesta investointiympäristönä.

Alkuvaiheen tuki tai kasvava kysyntänäköymä, esim. jakeluvuoroitteen muodossa, on yksi tärkeimpiä kriteereitä päätettäessä uusien teollisten investointien sijoittumispaikoista ja on usein edellytys markkinoiden synnylle. Huolehtiminen suotuisasta suomalaisesta investointiympäristöstä olisi erityisen tärkeää nyt, kun useat kilpailijamaat ovat lanseeranneet mittavia aloitteita vähäpäästöisten investointien houkuttelemiseksi. Huomattavin näistä on varmasti USA:n Inflation Reduction Act, joka kohdistaa suoria tuotantotukia tiettyjen strategisesti tärkeiden vähähiilisten teollisuuden alojen tukemiseksi.

Nähdäksemme olisi tärkeää pitää ainakin RFNBO-polttoaineiden ja biokaasun kysyntää koskevan lisävelvoitteen aiemmin linjatulla tasolla, sillä tämä tukisi korkean jalostusarvon laitosten sijoittumista Suomeen. Lisävelvoitteen pito nykytasolla olisi perusteltua myös siltä kannalta, että kun Suomeen on tällä hetkellä suunnitteilla huomattava määrä uutta tuulivoimakapasiteettia, tulisi suunnitelmien realisoitumisen varmistamiseksi edesauttaa myös uuden teollisen sähkönkulutuksen muodostumista.

Sen lisäksi olemme huolissamme esitetyn muutoksen vaikutuksista taakanjakosektorin päästökehitykseen. Suomalaisen taakanjakosektorin EU-velvoite edellyttää noin 10 miljoonan päästötonnin vähentämistä vuoteen 2030 mennessä. Taakanjakosektorin päästöt olivat noin 27 miljoonaa tonnia vuonna 2021 liikenteen osuuden ollessa noin kolmannes tästä. Näin ollen liikennesektorin päästöjen vähentäminen on

keskeisessä asemassa kun Suomen kokonaispäästötasoa tulevaisuudessa arvioidaan. Riskinä on, että ilmastolaissa määritellyn tavoitetason saavuttaminen vaarantuu.

Pahimmassa tapauksessa lakiesityksessä esitetty muutos johtaa siihen, että Suomi ei pysty täyttämään vuoden 2030 taakanjakosektoria koskevaa päästövelvoitetta, mikä saattaa johtaa myöhemmin valtiontalouden kannalta huomattaviin korvausvaateisiin. Vuosikymmenen loppupuolella alkavan tieliikenteen ja rakennusten päästökaupan lisäksi tarvitsemme huomattavan määrän kotimaisia vähäpäästöisyyteen ohjaavia toimenpiteitä myös liikennesektorilla jo lähivuosina. Sen sijaan että nyt esitetyt toimet vahvistaisivat toimintaympäristön ennakoitavuutta, ne pikemminkin näyttäytyvät toimijoille politiikan ennakoimattomuutena.

Energia-ala on keskellä suurta murrosta ja vihreä siirtymä tarjoaa ilmastohyötyjen lisäksi huomattavan mahdollisuuden kasvattaa investointeja, parantaa kansainvälistä kilpailukykyä ja siten vahvistaa kansantalouden edellytyksiä luoda hyvinvointia pidemmällä aikavälillä. Sen toteutumiseksi olisi mielestämme erittäin tärkeä huolehtia, että yritysten investointi- ja toimintaympäristö pysyy vakaana ja rakenteelliseen muutokseen kannustavana.

Tuuli Kaskinen
CEO at Climate Leadership Coalition
+358505149752
@tuulikas

Climate Leadership Coalition on Euroopan suurin voittoa tavoittelematon ilmasto-businessverkosto. CLC:llä on 96 organisaatiojäsentä: 66 yritystä, 9 yliopistoa, 5 etujärjestöä, 7 kaupunkia, 6 tutkimuslaitosta, 2 säätiötä ja 1 työmarkkinakeskusjärjestö. CLC on hyväksynyt myös 62 henkilöjäsentä. Jäsenemme työllistävät maailmanlaajuisesti lähes miljoona ihmistä ja yritysjäsenemme markkina-arvo on lähes 70 prosenttia Helsingin pörssin markkina-arvosta.